

6. Urban-rural Europe – digital society / Eurostat. URL: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Urban-rural Europe - digital society](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Urban-rural_Europe_-_digital_society)

7. Promoting Rural Financial Well-Being and Inclusion / Urban Institute. URL: [https://www.urban.org/sites/default/files/2024-05/Promoting Rural Financial Well-Being Inclusion.pdf](https://www.urban.org/sites/default/files/2024-05/Promoting_Rural_Financial_Well-Being_Inclusion.pdf)

8. Nordic banks go digital / Bank of Finland Bulletin. URL: <https://www.bofbulletin.fi/en/2018/2/nordic-banks-go-digital/>

МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Іманли Ельмір Асеф огли, здоб. ОС «магістр»
Науковий керівник - канд. екон. наук, доц. **Шовкун-Заблоцька Л.В.**
Державний біотехнологічний університет

Сучасні реалії функціонування агропромислового комплексу України характеризуються глибокими трансформаційними викликами, обумовленими воєнним станом, порушенням логістики, нестабільністю валютного ринку, зміною структури попиту та дестабілізацією інвестиційного клімату. Водночас на аграрний сектор покладено місію забезпечення продовольчої безпеки країни, збереження зайнятості на селі та підтримки експортного потенціалу. За таких умов зростає необхідність у формуванні ефективного механізму економічної стійкості підприємства, здатного забезпечити не лише збереження, а й відтворення економічного потенціалу суб'єкта господарювання [1].

Економічна стійкість агропромислового підприємства розглядається як комплексна здатність до адаптації, стабільного функціонування та розвитку в умовах зовнішніх і внутрішніх ризиків. До основних загроз в умовах воєнного стану належать: підвищення собівартості, дефіцит оборотних коштів, зниження доступності кредитів, перебої з постачанням ресурсів, а також невизначеність щодо збуту продукції. За таких умов важливо не лише визначити вразливі точки, а й розробити систему дій з підвищення адаптивності, зниження залежності від критичних ресурсів та зміцнення фінансової стабільності [2].

Механізм підвищення економічної стійкості аграрного підприємства повинен бути гнучким, багаторівневим і стратегічно орієнтованим. Його ключовими складовими є: - реінжиніринг фінансово-економічної структури підприємства з акцентом на оптимізацію витрат; - формування резервних фондів та розподілення ризиків через диверсифікацію; - залучення державної підтримки, грантів, пільгового кредитування; - інтеграція цифрових рішень, що забезпечують облік, планування та антикризове управління; - участь у міжнародних партнерських програмах, що створюють додаткові можливості для відновлення та зростання [3; 4].

Особливу роль у цьому процесі відіграє Центр Євроінтеграції Державного біотехнологічного університету, який виступає як мультифункціональний майданчик для налагодження зв'язків між аграрним бізнесом, наукою та європейськими інституціями. Центр координує реалізацію проєктів у межах програм Erasmus+, Horizon Europe, Jean Monnet, сприяє трансферу знань у сфері екологічної та економічної безпеки, поширенню ESG-підходів, а також підтримує участь агропідприємств у міжнародних ініціативах сталого розвитку [5].

Зокрема, Центром реалізовано низку інформаційних, навчальних і дослідницьких проєктів, що підвищують інституційну спроможність аграрних суб'єктів господарювання у сфері антикризового фінансового менеджменту. Поширення найкращих європейських практик планування, бюджетування, фінансової санації та модернізації виробничих потужностей через навчальні програми та експертну підтримку забезпечує суттєвий приріст адаптивних можливостей підприємств.

Наукові розвідки у цій сфері свідчать, що підвищення економічної стійкості підприємств можливе через застосування комплексного інструментарію оцінки фінансового стану, структури капіталу, ліквідності, платоспроможності та ефективності використання ресурсів [6]. В умовах обмеженого доступу до банківського фінансування важливими стають альтернативні інструменти, зокрема - аграрні розписки, програми публічно-приватного партнерства, кооперація та субсидування частини ризиків через державні інституції [7].

Таким чином, ефективний механізм підвищення економічної стійкості агропромислових підприємств в умовах воєнного стану має спиратися на принципи комплексності, гнучкості, інноваційності та партнерства. У цьому контексті Центр Євроінтеграції ДБТУ є важливою інституційною ланкою, що об'єднує освітньо-наукову базу та міжнародний досвід, сприяючи не лише адаптації, а й розвитку агропідприємств у складних умовах. Завдяки тісній співпраці з європейськими партнерами Центр забезпечує доступ до актуальних практик управління ризиками, моделей кризостійкості та інструментів фінансової стабілізації. Його діяльність також охоплює підготовку фахівців нового покоління, здатних приймати стратегічні рішення в умовах нестабільності, спираючись на інтегративні підходи та міждисциплінарні знання.

Інформаційні джерела

1. Андрос С.В. Фінансово-кредитні інструменти забезпечення динамічного розвитку підприємств агропромислового комплексу в умовах повоєнного відновлення України. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2024. № 4(30). С. 5–15. DOI: 10.15276/EJ.04.2024.1.

2. Damane, M., Ho, S.Y. The impact of financial inclusion on financial stability. *Development Studies Research*. 2024. Vol. 11(1). <https://doi.org/10.1080/21665095.2024.2373459>

3. Shovkun-Zablotska, L., Pysarenko, V., Sierova, L., Tegipko, S. Management and Marketing of the Wartime Agribusiness in Ukraine. *Economics Ecology Socium*. 2024. Vol. 8. P. 64–77. DOI: <https://doi.org/10.61954/2616-7107/2024.8.1-6>

4. Шовкун-Заблоцька Л.В. Формування ефективного механізму інноваційного менеджменту на підприємствах. *Вчені записки*. 2024. № 36(3). DOI: https://doi.org/10.33111/vz_kneu

5. Центр євроінтеграції ДБТУ. Офіційний сайт. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/tsentr-yevrointegratsiyi/>

6. Herman, E., Zsido, K-E. The financial sustainability of retail food SMEs. *Mathematics*. 2023. Vol. 11(15). DOI: <https://doi.org/10.3390/math11153410>

7. Wu N. et al. Do liquidity and capital structure predict firms' financial sustainability? *Sustainability*. 2023. Vol. 15(3). DOI: <https://doi.org/10.3390/su15032240>

ІННОВАЦІЙНО–ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Ісаєвський А.В., здоб. ОС «доктор філософії»
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Ю.Л. Філімонов**
Державний біотехнологічний університет

Всупереч викликам повномасштабної війни, український аграрний сектор продемонстрував стійкість, забезпечуючи продовольчу безпеку країни, стабільний експорт аграрної продукції та утримуючи провідні позиції в структурі національного експорту. Проте навіть за умови зростання державної підтримки у 2025 році галузь зіткнулась із низкою серйозних загроз. Крім впливу воєнних дій та кліматичних змін, новими ризиками стали економічні зрушення через зміни політики США, скасування торговельних преференцій з боку ЄС та трансформація глобальних ринків.

У Державному бюджеті України на 2025 рік було передбачено значне збільшення фінансування аграрного сектору порівняно з 2024 роком, коли було виділено 4,9 млрд грн. Основний акцент зроблено на зміцнення розвитку тваринництва, переробної галузі, надання дотацій аграріям, розмінування сільськогосподарських земель, меліоративні заходи та підтримку садівництва. Виділені кошти розподілено наступним чином:

- 1 млрд грн спрямовано на розвиток тваринництва та агропереробки. Ці ресурси будуть надходити до бюджету завдяки проєкту «Земельний банк», який передбачає аукціони з оренди державних сільськогосподарських угідь.
- 4 726 млн грн призначено для виплати дотацій на гектар посівних площ, а також для підтримання утримання великої рогатої худоби, овець і кіз.
- 200 млн грн підуть на будівництво та реконструкцію меліоративних систем, із яких 5 млн грн передано для компенсації сплати ЄСВ сімейними фермерськими господарствами. Додатково 80 млн грн виділено на пільгові безвідсоткові кредити для фермерів.
- 1,37 млрд грн передбачено на грантові програми, зокрема для створення садів і теплиць.